

รูปแบบบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี

AN ADMINISTRATIVE MODEL FOR THE TEACHER DEVELOPMENT FOR ENHANCING STUDENTS TO BE GOOD PERSONS.

สรายุทธ วรเวก และคณะ*

Sarayuth Woraweg and Others

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี ศึกษากลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้องของครูผู้สอนนักเรียนให้เป็นคนดี และพัฒนารูปแบบบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือครูในโรงเรียนระดับการศึกษาพื้นฐานสังกัดจังหวัดปราจีนบุรี 360 คน เลือกจากประชากรโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัย เป็นแบบวัดมาตรฐานรวมค่า จำนวน 10 แบบวัด มีค่าความสัมพันธ์รายข้อกับทั้งฉบับ ตั้งแต่ .20 ถึง .803 มีค่าความเที่ยง (α) ตั้งแต่ .731 ถึง .899 และยังมีแบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติสำคัญที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานคือ สถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุอธิบายพฤติกรรมของครูในการสอนนักเรียนให้เป็นคนดี ในพฤติกรรมย่อยได้ร้อยละ 31.2 ถึง 36.4 ในพฤติกรรมรวมได้ร้อยละ 44.5 กลุ่มเสี่ยงในพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ ครูที่สังกัดพื้นที่การศึกษาเขต 1 จิตลักษณะเด่นที่เป็นปัจจัยปกป้องของกลุ่มเสี่ยง คือ ความเชื่ออำนาจในตน และทัศนคติต่อความเป็นครู การวิจัยยังพบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่านเกณฑ์การประเมินรายด้านและรวม ร้อยละ 70/75 ผลวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู และครูที่ต้องการพัฒนาตนเอง ในด้านการพัฒนาครูเพื่อสอนนักเรียนให้เป็นคนดี

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, การวิจัยการพัฒนาครู, พฤติกรรมการสอนของครู, การสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี

* นิสิตนิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
โกศล มีคุณ มหาวิทยาลัยพะเยา
ธารินทร์ รสานนท์ มหาวิทยาลัยพะเยา
วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล มหาวิทยาลัยพะเยา

ABSTRACT

The purposes of this research were : to study the casual relationship of teachers' teaching behaviors for enhancing students to be good persons, to study a teachers' at-risk group and protection factors, and to develop an administrative model for the teacher development for enhancing students to be good persons. 360 samples derived from teachers in schools under Prachinburi Educational Service Area Office, selected by multi-stage sampling. The research tools were ten summated rating-scales, with item-total correlation from .20 to .083, reliability (α) from .731 to .899, and still have evaluative questionnaire for the experts. Statistics for testing hypothesis were t-Test, stepwise multiple regression, and structural equation modeling. Results of research were: Casual factors could described teaching behaviors of the teachers to enhance the students to be good persons from 31.2 to 36.4% in sub behaviors and 44.5% in total behaviors. Two teachers' at-risk groups were group of bachelor's degree and group of teachers in schools under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1, whose psychological significant protection factors were internal locus of control and attitude toward teacher profession. The administrative model for the teacher development on enhancing students to be good, rated by the experts, was passed the criteria percent of 70/75. This research was beneficial for the school administrators, educators, teachers and stakeholders to develop teachers' teaching behaviors for enhancing students to be good persons.

Keywords : Administrative model, Teacher developing research, teaching behavior of the teacher, Enhancing students to be good persons.

1. บทนำ

สำหรับประเทศไทย ในระดับชาติ ได้เน้นการพัฒนาหลายด้านครอบคลุมทั้งมิติ สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม รัฐบาลสมัยปัจจุบัน โดย นายกรัฐมนตรีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา¹ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ภายใต้วิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาคน โดยประเด็นสำคัญในยุทธศาสตร์กล่าวถึง การเสริมสร้าง และพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว 20 ปี ในแต่ละด้านอย่างเหมาะสม โดยเห็นว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่จะตามมาในอนาคต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัย เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดีมีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มี

¹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, นโยบายของคณะรัฐมนตรี, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2562),

คุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี ฉลาด รอบรู้ และสามารถเป็นอนาคตของชาติได้ เยาวชนไทยจะรู้จักการพึ่งพาตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ มีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ มีทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง² ขณะที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 6 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข³

ในด้านการเป็นคนดีนั้น พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช⁴ พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย คราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ความว่า “ประการแรก คือการรักษาความสัจ ความจริงใจ ต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ประการที่สองคือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสัจความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝัง และบำรุงให้เจริญงอกงามโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุขความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนา ให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ตั้งประสงค์ คุณธรรมสี่ดังกล่าวก็คือ ข้อปฏิบัติธรรมโดยตรงของคฤหัสถ์ทั้งหลาย ของผู้ครองเรือนทั้งหลาย ที่เรียกว่าพราวาสธรรม 4 ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมคำสอน ของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า”

⁴พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปกครองแผ่นดินไทย ด้วยธรรมะ ด้วยการแสดงพระองค์เป็นตัวอย่างโดยตลอด มีพระบรมราโชวาท อันเป็นไปด้วยพระธรรมมาโดยตลอดต่อเนื่องสม่ำเสมอ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2562⁵ ใจความตอนหนึ่งกล่าวว่า ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ควรปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะการเรียนรู้สอดรับกับศตวรรษที่ 21 พัฒนาคนไทยให้มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนไทยในอนาคตเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีแบบแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาคนในทุกมิติตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยให้มีความสมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ

² สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564), กรุงเทพมหานคร, 2561

³ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2560), มาตรา 6, 2545

⁴ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, หลักธรรมในพระราชทาน, พิมพ์ครั้งที่ 6, (ธรรมกถาปาฐกถา ณ อุโบสถวัดญาณเวศกวัน), ราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2561

⁵ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, นโยบายของคณะรัฐมนตรี, (กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2562),

ต่อสังคมและผู้อื่น มัชยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี วินัย รักษา ศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21⁶ ระดับปฏิบัติการในภูมิภาค ได้มีแนวทางที่สนองนโยบายชาติ ดังที่จังหวัดปราจีนบุรี

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา/แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี⁷ ได้แสดงจุดเน้นด้านผู้เรียน มุ่งให้นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะ ทางสังคมที่เหมาะสม นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

จากนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้หน่วยงานทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้มีนโยบายในการพัฒนาครูพันธุ์ใหม่ซึ่งคาดว่าจะทำให้การพัฒนาครูประสบผลสำเร็จและจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในระยะต่อไป ขณะที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างเห็นพ้องกันว่า สาเหตุสำคัญน่าจะเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยขาดแคลนครูดีที่มีความรู้ความสามารถ และครูประจำการที่มีอยู่ มีความจำกัดทั้งด้านการจัดการเรียนรู้หลักสูตรและการใช้สื่อเทคโนโลยี

ผู้บริหารการศึกษาในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของครูที่สะท้อนคุณลักษณะความเป็นครูดีครูเก่ง รูปแบบการพัฒนาและหลักสูตรการพัฒนาที่ผ่านมา มักยังขาดพื้นฐานทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีรูปแบบพัฒนาครู ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพัฒนาจากพื้นฐานทางวิชาการ การพัฒนาครูที่สามารถสร้างนักเรียนให้เป็นคนดีเพื่อหวังประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล ต้องทำอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี จากนั้นจัดทำเป็นรูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี โดยทำการศึกษาเป็น 3 ส่วนคือ 1) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี 2) ศึกษากลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้องของครูผู้สอนนักเรียนให้เป็นคนดีและ 3) ศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี จากประเด็นดังกล่าวจึงเป็นที่มาของ “การศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี” ในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี
- 2.2 เพื่อศึกษากลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้องของครูผู้สอนนักเรียนให้เป็นคนดี
- 2.3 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ, การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

⁷ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี, แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา/แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี, (ปราจีนบุรี: กระทรวงศึกษาธิการ, 2558), หน้า 10

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุ สามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างให้นักเรียนเป็นคนดีได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

3.2 ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 มีครูกลุ่มเสี่ยง ที่มีพฤติกรรมสอนนักเรียนให้เป็นคนดีต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และ แต่ละกลุ่มเสี่ยงมีปัจจัยปกป้อง ที่ร่วมกันอธิบายพฤติกรรมสอนนักเรียนให้เป็นคนดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

3.4 รูปแบบบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีผลประเมิณความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงจากผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ละด้านได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 โดยภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือครูในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 2,195 คน (สำนักงานการศึกษาปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 360 คน เลือกประชากรโดยวิธี Multi-Stage Sampling

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรตาม พฤติกรรมของครูในการสอน/พัฒนานักเรียน และพฤติกรรมของครูในการส่งเสริม/สนับสนุน (Social Support) นักเรียนให้เป็นคนดี

2.2 ตัวแปรเชิงสาเหตุ ประกอบไปด้วย

(1) ปัจจัยด้านสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน ธรรมชาติของผู้บริหาร และบรรยากาศวัฒนธรรมในโรงเรียน

(2) ปัจจัยด้านจิตลักษณะ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเป็นครู เหตุผลเชิงจริยธรรม

(3) ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ทศนคติต่อการสอนจริยธรรมของนักเรียน และความเชื่ออำนาจในตนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี

การวิจัยระยะที่ 2

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรของการศึกษา ยังคงเป็นครูผู้สร้างนักเรียนให้เป็นคนดี แต่ในขั้นการประเมินรูปแบบนี้ มีกลุ่มบุคคลสำคัญ เข้ามาเกี่ยวข้องอีกกลุ่มหนึ่งคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประเมินรูปแบบ (5 คน)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

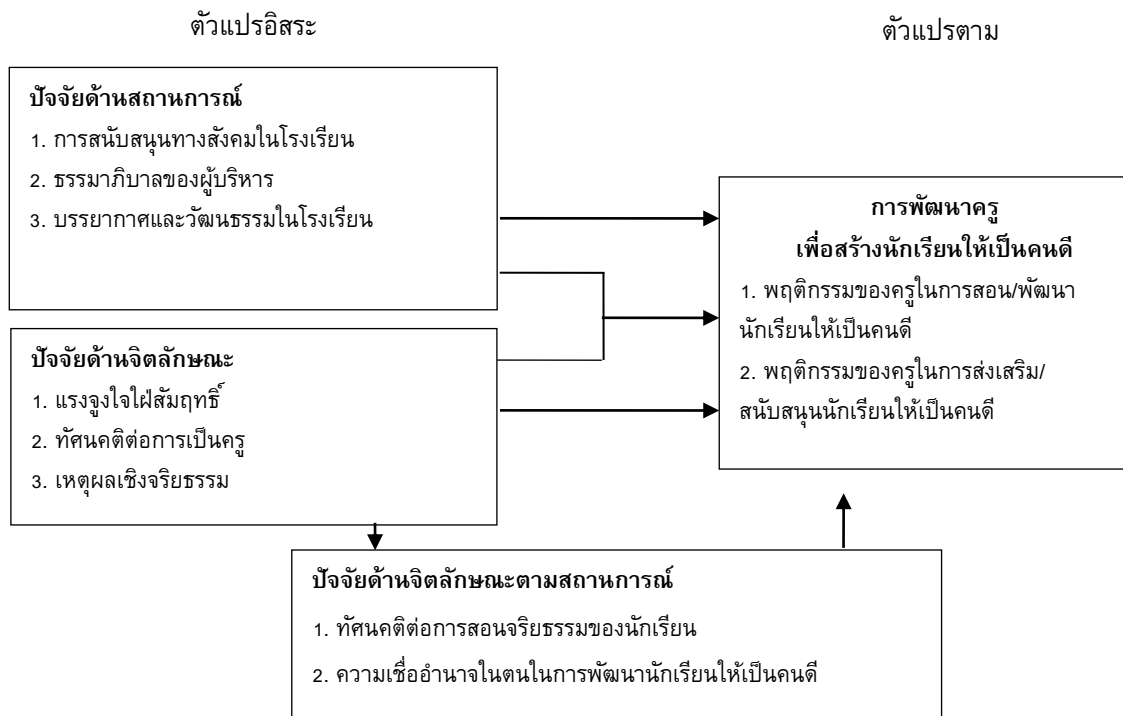
เนื้อหาสาระส่วนนี้คือการสร้างและการประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี ซึ่งการประเมินมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ

2.1 สิ่งที่เป็นเป้าหมายของการประเมิน คือ รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นจากการวิจัยระยะที่ 1 โดยเพิ่มเติมประสบการณ์จากงานวิจัยก่อนหน้าและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 ผลการประเมิน คือ ผลการตรวจสอบตัดสินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดีไปปฏิบัติซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

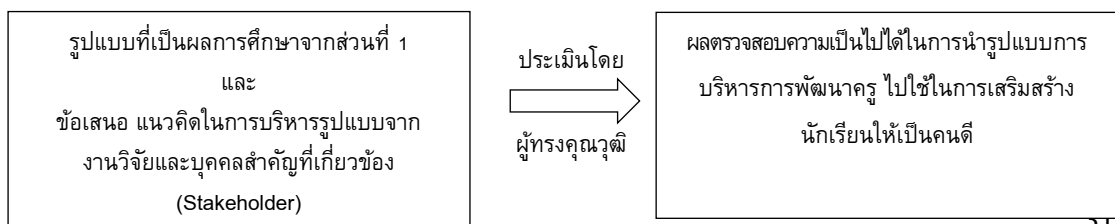
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่ 2 การบริหารรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยระยะที่ 2

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การวิจัยนี้กำหนดให้ประชากร คือครูในจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งมีจำนวน 2,195 คน (สำนักการศึกษาปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561)

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage sampling) โดยขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ ในขั้นแรก กำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ โรงเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม จากนั้นสุ่มครูจากแต่ละโรงเรียน ผลการสุ่มได้โรงเรียน 28 โรงเรียน ครู 360 คน จาก 2 เขตพื้นที่

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สร้างขึ้นตามขอบเขตของนิยามปฏิบัติการของตัวแปรต่างๆ โดยเครื่องมือทั้งหมดเป็นแบบวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า (Summated Rating Scale) มีจำนวน 10 ชุด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ 5 ชุด ปรับจากที่มีผู้สร้างไว้ 3 ชุด ใช้แบบวัดที่ผู้อื่นสร้างไว้ 2 ชุด แบบวัดกลุ่มตัวแปรตาม 2 แบบวัด คือ 1) แบบวัดพฤติกรรมของครูในการสอน/พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี 2) แบบวัดพฤติกรรมของครูในการส่งเสริม/สนับสนุนนักเรียนให้เป็นคนดี แบบวัดกลุ่มตัวแปรอิสระ 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบวัดปัจจัยด้านสถานการณ์ ประกอบด้วย 1) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน 2) แบบวัดธรรมาภิบาลของผู้บริหาร 3) แบบวัดบรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน ชุดที่ 2 แบบวัดปัจจัยด้านจิตลักษณะ ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) เจตคติต่อการเป็นครู 3) เหตุผลเชิงจริยธรรม ชุดที่ 3 แบบวัดปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย 1) ทศนคติต่อการสอนจริยธรรมนักเรียนของครู 2) ความเชื่ออำนาจในตนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบวัดดังกล่าว มีค่าความสัมพันธรัยข้อกับทั้งฉบับ ตั้งแต่ .20 ถึง .803 มีค่าความเที่ยง (α) ตั้งแต่ .731 ถึง .899

สำหรับเครื่องมือวิจัยส่วนที่ 2 (ช่วงที่ 2) ที่เป็นการประเมินรูปแบบการบริหารโดยผู้ทรงคุณวุฒิสร้างขึ้น และตรวจสอบโดยกรรมการที่ปรึกษา มีองค์ประกอบให้ประเมินตามวงจรเดมมิง (P-D-C-A) ประกอบด้วย 4M รวม 16 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบมีมาตรฐานประเมินกำกับ 7 ระดับ ตั้งแต่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ น้อยที่สุด ถึง มีความเหมาะสมเป็นไปได้มากที่สุด (1 ถึง 7 คะแนน)

การรวบรวมข้อมูล ช่วงที่ 1 ผู้วิจัยประสานงานกับเขตพื้นที่ และโรงเรียนที่เป็นเป้าหมายขอความร่วมมือครู (จากที่สุ่มได้) ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแบบสอบถามมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่ต้องการ 10 % (ประมาณ 390 ชุด) ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามเหลือ 360 ชุด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจึงเป็นครู 360 คน

ในการวิจัยส่วนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ (5 คน) นำรูปแบบการบริหาร และแบบประเมินไปมอบให้พิจารณาประเมิน และติดต่อขอรับคืนเป็นรายคน จนได้ครบ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

7.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และ วิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน รูปแบบการบริหาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิอีกด้วย สถิติที่ใช้คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ สถิติคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น และ สถิติวิเคราะห์รูปแบบสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

8. ผลการวิจัย

สรุปผลการการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุอธิบาย พฤติกรรมการสอนของครูในการสอน/พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี และ พฤติกรรมของครูในการส่งเสริม/สนับสนุนนักเรียนให้เป็นคนดี ได้ร้อยละ 36.4 และ 31.2 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์การอธิบายพฤติกรรมรวม พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุอธิบายได้ร้อยละ 44.5 ตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญของพฤติกรรม (ย่อยและรวม) คือ ความเชื่ออำนาจในตนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี, ทัศนคติต่อการเป็นครู, บรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน, และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน,

2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี พบว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผ่านเกณฑ์ค่าสถิติอย่างน้อย 4 จาก 5 ประการ รูปแบบ (Model) ดังกล่าวอธิบายพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดีได้ ร้อยละ 86

3. ผลวิเคราะห์หากกลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้อง ได้พบกลุ่มเสี่ยงในพฤติกรรมของครูในการสอนนักเรียนให้เป็นคนดี จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี และกลุ่มครูที่สังกัดโรงเรียนเขต 1 ปัจจัยปกป้องของกลุ่มเสี่ยงพฤติกรรมของครูในการสอนนักเรียนให้เป็นคนดี อธิบายได้ร้อยละ 31.5 ถึง 39.1 ในพฤติกรรมย่อย และ อธิบายได้ร้อยละ 65.5 ในพฤติกรรมรวม ตัวแปรปัจจัยปกป้องที่เด่นในพฤติกรรมดังกล่าวของกลุ่มเสี่ยงคือ บรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน, ความเชื่ออำนาจในตน, ทัศนคติต่อความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน

4. ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผลการประเมินรายด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละตั้งแต่ 31.25 ถึง 32.25 ค่าเฉลี่ยรวมร้อยละเท่ากับ 90.52 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75 กล่าวได้ว่า “รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี” ในความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

9. อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 การวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการสอนนักเรียนให้เป็นคนดีได้ร้อยละ 36.4 และ 31.2 ในพฤติกรรมย่อย ขณะที่อธิบายได้ร้อยละ 44.5 ในพฤติกรรมรวม ผลส่วนนี้ เมื่อตรวจสอบกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดีได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40” พบว่าไม่สนับสนุนสมมติฐานในพฤติกรรมย่อย แต่สนับสนุนสมมติฐานในพฤติกรรมรวม ที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ว่า ประการแรกอาจยังมีตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ทำให้การอธิบายได้ไม่สูงตามที่คาดหมาย อีกประการหนึ่ง พฤติกรรมรวมครอบคลุมมากกว่าพฤติกรรมย่อยรวมทั้งการวัด (ตัวแปรดังกล่าว) ด้วยจำนวนข้อที่มากกว่าทำให้ตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสามารถอธิบายได้สูงกว่า

ในส่วนที่ได้พบว่าตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญของพฤติกรรม (ย่อยและรวม) คือ ความเชื่ออำนาจในตนเองในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี, ทักษะคิดต่อการเป็นครู, บรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน, และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน มีงานวิจัยก่อนหน้าที่ได้พบบทบาทของตัวแปรเหล่านี้ต่อพฤติกรรมสำคัญของครูหรือบุคคลกลุ่มใกล้เคียง เช่น เกี่ยวกับปัจจัยความเชื่ออำนาจในตนเอง มีผลการศึกษา (วิจัย) ของสุรชัช จันทร์ส่อง⁸ ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู อมรรัตน์ ห่อพรา⁹ ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของข้าราชการครู และศิวกานต์ ธิมาชัย¹⁰ ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพัฒนาตนให้รอบรู้ของข้าราชการครู งานวิจัยเหล่านี้ได้พบความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างความเชื่ออำนาจในตนเองกับจิตลักษณะ หรือพฤติกรรมด้านดีของบุคคลที่ศึกษา

เกี่ยวกับทักษะคิดต่อการเป็นครู มีผลการศึกษา (วิจัย) ของอภาพรรณ กันคล้าย¹¹ ที่ศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรมและคุณธรรมแก่นักเรียน และวรเทพ เวียงแก¹² ที่ศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ผลการวิจัยดังกล่าวได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมพัฒนาตนด้านจริยธรรมของนักเรียน

⁸ สุรชัช จันทร์ส่อง, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลราชธานี เขต 4, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2550)

⁹ อมรรัตน์ ห่อพรา, ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลราชธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2559)

¹⁰ ศิวกานต์ ธิมาชัย, ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพัฒนาตนให้รอบรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยโสธร 2550).

¹¹ อภาพรรณ กันคล้าย, ทัศนคติของครูที่มีต่อบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรมและคุณธรรมให้แก่ นักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอบางเสาะจังหวัดสมุทรปราการ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2552)

¹² วรเทพ เวียงแก, ทัศนคติของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามโรงเรียนวิถีพุทธ: ศึกษาเฉพาะ กรณีอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอนแก่น เขต 5, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2555).

ในด้านของบรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน มีงานวิจัย มีผลการศึกษา (วิจัย) ของดวงดาว บุญกอง¹³ ที่ศึกษาวัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของครู และ จวีวรรณ เอี่ยมพญา¹⁴ ที่ศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ซึ่งได้พบบทบาทสำคัญของบรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียนที่มีต่อคุณภาพชีวิตหรือการทำงานของครู และ ในด้านการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียน มีงานวิจัย มีผลการศึกษา (วิจัย) ของ ดวงทอง สังข์แก้ว¹⁵ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การเชื่ออำนาจในการควบคุมตนเอง การสนับสนุนทางสังคม กับความเครียด สุนันทา แก้วสุข¹⁶ ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู ซึ่งได้พบบทบาทสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความเครียด หรือจริยธรรมของกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบ (Model) ดังกล่าวอธิบายพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดีได้ ร้อยละ 86 ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า “รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์” ผลที่พบอธิบายได้ว่า ประการแรก การคัดเลือก และ จัดกลุ่มตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุและพฤติกรรม ยึดตามกรอบทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน คือ ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมของ Magnusson & Endler¹⁷ และทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ของดวงเดือน พันธุมนาวิ¹⁸ ประการที่สอง การประมวลเอกสารได้ทำอย่างกว้างขวางและมีการคัดเลือกตามหลักฐานและเหตุผล ประการที่สาม สถิติวิเคราะห์ SEM มีเทคนิคที่ช่วยให้ปรับโมเดล (รูปแบบ) ที่เหมาะสมได้ง่าย เช่น กรณีการวิเคราะห์ในการวิจัยนี้ก่อนนำตัวแปรเข้าวิเคราะห์ในโมเดลได้พบ ความเป็น Multicollinearity ระหว่างกลุ่มตัวแปร ผู้วิเคราะห์ได้ทำการรวมกลุ่มตัวแปรบางกลุ่ม เป็นกลุ่มตัวแปรรวมทำให้การวิเคราะห์ต่อดำเนินการได้รูปแบบที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit)

ประเด็นที่ 3 ผลวิเคราะห์กลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้องพบว่า ปัจจัยปกป้องของกลุ่มเสี่ยงพฤติกรรมของครูในการส่งเสริม/สนับสนุนนักเรียนให้เป็นคนดี อธิบายได้ร้อยละ 31.5 ในครูที่วุฒิการศึกษาระดับ

¹³ ดวงดาว บุญกอง, วัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553

¹⁴ จวีวรรณ เอี่ยมพญา, บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560

¹⁵ ดวงทอง สังข์แก้ว, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง การสนับสนุนทางสังคมกับความเครียด : กรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2550)

¹⁶ สุนันทา แก้วสุข, ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550

¹⁷ Magnusson & Endler, The interaction model of anxiety, An empirical test in an Examination situation. *Canadian Journal of Behavioral Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 9(2), 1977, pp 101–107,

¹⁸ ดวงเดือน พันธุมนาวิ, ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, (กรุงเทพมหานคร, 2548)

ปริญญาตรี และร้อยละ 39.1 ในครูที่สังกัดโรงเรียนเขต 1 ปัจจัยปกป้องของกลุ่มเสี่ยงในพฤติกรรมรวม อธิบายได้ร้อยละ 65.5 ในครูที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ในพฤติกรรมรวม และใกล้เคียงในพฤติกรรมที่ 2 กลุ่มครูวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยสมมติฐาน การวิจัยข้อที่ 3 กล่าวว่า "มีครูกลุ่มเสี่ยงที่มีพฤติกรรมการสอนนักเรียนให้เป็นคนดี ดีน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และแต่ละกลุ่มเสี่ยงมีปัจจัยปกป้อง ที่ร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการสอนนักเรียนให้เป็นคนดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 " ผลที่พบเช่นนี้ อธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะได้มีการประมวลเอกสารอย่างกว้างขวาง ในรอบทฤษฎีที่ใช้ใช้เป็นพื้นฐาน และมีการคัดเลือกตัวแปรเพื่อศึกษาอย่างมีหลักฐานและเหตุผลที่เหมาะสม

ประเด็นที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยระยะที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อ สร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (ผ่านเกณฑ์ 70/75%) ผลวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สนับสนุน สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่กล่าวว่า "รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคน ดี มีผลการตรวจสอบ (ประเมิน) ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง (จากผู้ทรงคุณวุฒิ) โดยแต่ละด้านได้ คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 โดยภาพรวมต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75"

ผลดังกล่าวอภิปรายได้ว่า ประการแรก รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี ที่ เป็นสิ่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินนั้น ได้พัฒนาจากองค์ความรู้ที่น่าเชื่อถือ คือ เป็นผลของ การวิจัยในระยะที่ 1 ที่ได้พบปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมการสอนของครู และการตรวจสอบรูปแบบการการพัฒนาครู เพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี ซึ่งได้พบว่า รูปแบบดังกล่าว มีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) ในการวิจัยระยะที่ 2 ได้แนวทาง การบริหารรูปแบบการพัฒนาจากงานวิจัยก่อนหน้า เช่น จิราพร เชน หอม¹⁹, สิริพร บุญพา²⁰ ทำให้ได้รูปแบบการบริหารการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาครู ที่ค่อนข้างชัดเจน ครบถ้วน ผู้ทรงคุณวุฒิจึงเห็นด้วยและให้การยอมรับด้วยผลการประเมินค่อนข้างสูง องค์ความรู้ในการวิจัย ระยะที่ 2 ที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ทำให้มีความน่าเชื่อถือและทำให้เกิดความมั่นใจในการ นำไปใช้จริงระดับสูง เพราะการพัฒนาที่มีพื้นฐานทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยนั้นมีโอกาสสำเร็จ สูงกว่าโครงการพัฒนาทั่วไป ที่ดำเนินการโดยขาดพื้นฐานทางวิชาการ ดังที่ Nation et al.²¹ เห็นว่า การ พัฒนาที่ประสบความสำเร็จควรมาจากพื้นฐานทางวิชาการ คือ เป็นองค์ความรู้จากงานวิจัย อย่างไรก็ตาม การประเมินรูปแบบนี้ เป็นการเน้นที่ด้านการบริหาร ยังไม่ได้ลงลึกทางวิชาการ ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะ ที่เป็นปัจจัยสำคัญ จิตลักษณะและพฤติกรรมการสอนของครู ความสำเร็จทางวิชาการของรูปแบบการบริหาร การพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี จึงต้องขึ้นกับสิ่งดังกล่าว เหล่านั้นด้วย

10. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ และการทำวิจัยต่อไปดังต่อไปนี้

¹⁹ จิราพร เชนหอม, การบริหารรูปแบบการพัฒนาการพึ่งตนเองของนักเรียนการศึกษานอกโรงเรียน, วิทยานิพนธ์การศึกษาศุภบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา, (กรุงเทพมหานคร 2562).

²⁰ สิริพร บุญพา, การบริหารรูปแบบการพัฒนาความพอเพียงของนักเรียน กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ การศึกษาศุภบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยพะเยา 2562).

²¹ Nation, M., Crusto, C., Wandersman, A., Kumpfer, K. L., Seybolt, D., Morrissey-Kane, E., & Davino, K. **What works in prevention: Principles of effective prevention programs.** American Psychologist, 58, 2003. pp. 449–456. doi:10.1037/0003-066X.58.6-7.449

10.1 ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

(1) เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการวิจัยนี้ ได้สร้างตามหลักวิชาการอย่างเคร่งครัด ทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพดี ผู้เกี่ยวข้อง หรือนักวิจัยอาจนำไปใช้ได้กับกลุ่มที่คล้ายกับกลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยนี้

(2) ผู้บริหารระดับโรงเรียนหรือ หรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา สามารถใช้รูปแบบการบริหารการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี พัฒนาครูภายใต้สังกัดได้

(3) สำหรับผู้บริหาร การพัฒนาครูอย่างเร่งด่วน หรือกรณีมีทรัพยากรจำกัดอาจเลือกดำเนินการกับกลุ่มเสี่ยงได้ ซึ่งที่พบในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมน้อยกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และครูที่สังกัดโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 (ปราจีนบุรี) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยปกป้องตามที่ได้พบในการวิจัยนี้ก่อน แล้วจึงพัฒนาทักษะ (การสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี)

(4) ครูผู้สอนสามารถใช้องค์ความรู้จากการวิจัยนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้เป็นแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี

10.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

(1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุอธิบายพฤติกรรมรวมได้ร้อยละ 44.5 ขณะที่อธิบายพฤติกรรมย่อยได้ร้อยละ 31.2 –36.4 แม้การอธิบายพฤติกรรมรวมจะสูงกว่าร้อยละ 40 ตามที่คาดหมายไว้ แต่พฤติกรรมย่อยยังทำนายได้น้อย จึงคิดว่ายังมีตัวแปรสำคัญที่น่าจะนำมาศึกษาเพิ่มเพื่อพัฒนารูปแบบให้สมบูรณ์ขึ้นได้อีก อาจทำการวิจัยในประเด็นเดียวกันนี้ แต่มีการศึกษาวรรณกรรมและเลือกตัวแปรที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

(2) เมื่อการวิจัยครั้งนี้ได้พบปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมครูดังกล่าว อาจทำการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการการพัฒนาพฤติกรรมของครูในการสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี โดยทำการวิจัยเชิงทดลอง

(3) ผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนดีนี้ ทำเป็นการวิจัยและประเมินผลการพัฒนา ซึ่งจะเป็นงานวิจัยในภารกิจ (กิจการนักเรียน) ของระดับผู้บริหารได้

11. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่

2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. มาตรา 6, 2545

จิราพร เซ็นหอม. การบริหารรูปแบบการพัฒนาการพึ่งตนเองของนักเรียนการศึกษาออกโรงเรียน.

วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา. กรุงเทพมหานคร, 2562

ฉวีวรรณ เอี่ยมพญา. บรรยาการองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560

- ดวงดาว บุญกอง. **วัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน**
ฝักอาชีพรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. **ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมสำหรับคนไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต.**สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร, 2548
- ดวงทอง สังข์แก้ว. **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ การใช้อำนาจควบคุมตนเอง การสนับสนุนทาง**
สังคมกับความเครียด: กรณีศึกษาคณะครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. **หลักธรรมในพระราชธา. พิมพ์ครั้งที่ 6. (ธรรมกถา**
ปาฐกถา ณ อุโบสถวัดญาณเวศกวัน). ราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2561
- วรเทพ เวียงแก. **ทัศนคติของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามโรงเรียนวิถีพุทธ: ศึกษาเฉพาะ กรณีอำเภอ**
หนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555
- ศิวกานต์ ธิมาชัย. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพัฒนาให้รอบรู้ของข้าราชการ**
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยโสธร, 2550
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี. **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา/แผนปฏิบัติการ**
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี. ปราชญ์บุรี: กระทรวงศึกษาธิการ, 2558
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ. การศึกษาขั้นพื้นฐาน**
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2562
- สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-**
2564). กรุงเทพมหานคร, 2561
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. **นโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2562**
- สิริพร บุญพา. **การบริหารรูปแบบการพัฒนาความพอเพียงของนักเรียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์**
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562
- สุนันทา แก้วสุข. **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550
- สุรัช จันทร์ส่อง. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัด**
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2550
- อมรรัตน์ ห่อพรม. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของข้าราชการครู สังกัด**
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2559

อาภาพรรณ กันค้อย. **ทัศนคติของครูที่มีต่อบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมเชิงจริยธรรมและคุณธรรม
ให้แก่นักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอบางเสาธงจังหวัดสมุทรปราการ,
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552**

Magnusson & Endler. The interaction model of anxiety, An empirical test in an Examination
situation. **Canadian Journal of Behavioral Science/Revue canadienne des sciences du
comportment**, 9(2), 1977, pp 101–107,

Nation, M., Crusto, C., Wandersman, A., Kumpfer, K. L., Seybolt, D., Morrissey-Kane, E., & Davino, K.
What works in prevention: Principles of effective prevention programs. American
Psychologist, 58, 2003. Pp. 449–456. doi:10.1037/0003-066X.58.6-7.449